

Dějepis.

Španělská chřipka během 1. světové války.
Odkaz na filmový dokument Španělská chřipka.

<http://www.stream.cz/slavedny/10001595-den-kdy-vypukla-spanelska-chripka>

Chřipka se projevuje mnoha příznaky, nejčastěji má pacient horečku, kterou doprovází třesavka, zimnice, bolest hlavy, bolest kloubů, svalů, očí, zad i nohou a nevolnost. Zpočátku jsou příznaky postižení dýchacích cest mírné, převládá pocit ucpaného nosu, škrábání v krku, pálení na hrudi a suchý kašel. Během několika dalších dní se příznaky z postižení dýchacích cest rozvinou a u pacienta dominuje především rýma, bolest v hrdle a dráždivý kašel. Kůže v obličeji je teplá a zarudlá. Po 4 – 6 dnech horečka obvykle ustoupí. Při běžné chřipce se viry množí hlavně na sliznicích krku, nosu a úst. **Virus španělské chřipky se ale vlivem mutace dokázal množit i v plicích nakaženého člověka. Způsoboval tím těžké zápalý plic, které byly pro mnoho pacientů fatální. Pacienti se často udusili hleny a krví.**

Radost z konce světové války a vzniku samostatného československého státu kalila lidem pandemie španělské chřipky. Španělská chřipka patří k nehorším pandemiím moderních dějin. Je potřeba si uvědomit, že v té době ještě nebyla antibiotika. Jakýkoliv zánět tedy představoval velký problém.

Virus do Evropy dopravili američtí vojáci, ale původní virus pochází nejspíše z Číny, kde byly v roce 1917 zaznamenány první případy vykazující znaky, které celou pandemii provázely. Španělská chřipka byla velmi podivná nemoc; zasahovala především mladé lidi se zdravou imunitou. Zatímco lidé ve věku nad 65 let byli před španělskou chřipkou v podstatě v bezpečí.

Ve světě se nakazila touto chorobou asi miliarda lidí a počty obětí na životech se odhadují na 40 až 50 milionů. Pro porovnání, během 1. světové války zemřelo 15 milionů lidí. Nově vzniklé Československo pandemii neuniklo. Z dobových zápisů vyplývá, že v některých obcích ulehlo s těžkou chřipkou devadesát procent obyvatel. Po celé zemi se kvůli epidemii zavíraly školy.

Podle oficiálních zdravotnických statistik měly v roce 1918 země Koruny české 9,6 milionu obyvatel. Onemocnění španělskou chřipkou mezi nimi kulminovalo právě v době, kdy se rodil samotný československý stát - v říjnu a listopadu 1918. Za tyto dva měsíce zemřelo v Čechách, na Moravě a ve Slezsku 70 tisíc lidí, tedy dvaapůlkrát více než za stejné období v jiných letech. Počet obětí španělské chřipky v zemích Koruny české lze odhadnout na 40 tisíc. Tato čísla dávají tušit, že pro mnohé rodiny měl konec války a vznik Československa hořkou příchuť.

Dalším faktorem, o němž se v souvislosti se španělskou chřipkou příliš nemluví, jsou informace. Protože stále ještě trvala válka šíření informací o postupující chřipce někde bránila válečná cenzura. (cenzura = kontrola a omezování sdělování informací hromadnými sdělovacími prostředky, obvykle tiskem či dalšími veřejnými médii.) Zatímco v 21. století je o každém rizikovějším viru nebo bakterii informací spousta, před 100 lety byla situace zcela jiná. Španělsko v té době necenzurovalo, takže právě s ním byla pak chřipka spojena.

Nemoc se potom během jednoho roku rozšířila i po zbytku světa – do Ameriky i do Asie. V zákopech umíraly tisíce mladých vojáků a zpustošená Evropa čelila hospodářské krizi, hladomoru i mizerným hygienickým podmínkám. Armády se přesouvaly po celé planetě, a smrtelná infekce se tak snadno přenášela z místa na místo. Nemocní vojáci neměli možnost uchýlit se do domácího léčení, a vir se tudíž dál šířil a mutoval. Podle názorů odborníků také k masivní úmrtnosti přispívala podvýživa a válečné vyčerpání. Pandemie proběhla mezi léty 1918-1920.



Úkol pro tebe. Vyhledej odpovědi v textu.

1. Co znamená slovo pandemie? Jaký je rozdíl mezi epidemií a pandemií?
2. Co je chřipka?
3. Jak se španělská chřipka roznášela, šířila..?
4. Jak dlouho trvala pandemie španělské chřipky?
5. Během které světové války se světem prohnala španělská chřipka?
6. Dala se španělská chřipka léčit antibiotiky?
7. Je pravda, že chřipka zabíjela hlavně staré lidi?
8. Kolik lidí se chřipkou nakazilo během pandemie?
9. Je pravda, že na chřipku zemřelo více lidí než při bojích v samotné válce?
10. V kterém měsíci a roce vznikl samostatný Československý stát?
11. Co je cenzura?
12. Věděl svět a lidé o šířící se nákaze?
13. Kdo umíral v zákopech?
14. Mohli vojáci z války odjet domů, aby se vyléčili z chřipky?
15. Jakým způsobem se virus šířil?
16. Informovala o španělské chřipce televize?
17. Vyhnula se chřipka zemím Koruny české?
18. Je v dnešní době cenzura informací týkajících se koronaviru?
19. Jaký rozdíl můžeme najít mezi španělskou chřipkou a nákazou koronavirem?
20. Tato odpověď není v textu, ale určitě ji znáš. Po skončení 1. světové války když vzniklo samostatné Československo se stal prezidentem....?

